

**REALITATE ROMÂNEASCĂ ÎN
ROMANELE LUI PETER NEAGOE**

Lect. univ. dr Mirabela CURELAR
Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-
Jiu

**ROMANIAN REALITY IN PETER
NEAGOE'S NOVELS**

PhD Mirabela CURELAR
„Constantin Brâncuși” University of Târgu-
Jiu

Rezumat:

Peter Neagoe nu a scris pentru români ci pentru străini despre români. Intenția lui a fost să prezinte satul românesc unei lumi care ignora până și coordonatele lui geografice, ca să nu mai vorbim de cele spirituale. Scriitorul a dorit să prezinte o imagine cât mai fidelă a acestui sat, de aici abundența de detalii, care pentru cititorul român pare fastidioasă și superfluă. Satul pe care Neagoe îl păstra în memorie era satul copilăriei „denaturat”, pe de o parte, de reflectarea specifică vârstei în conștiința autorului și, pe de altă parte, de ceața amintirii, în care se pierd părțile urâte și strălucesc cele frumoase; de aici idilismul de care se fac vinovate unele povestiri și romane. Peter Neagoe a dorit sa-și închine operele memoriei pământului românesc și, ca orice operă omagială, romanele și nuvelele sale nu sunt lipsite de un aer artificial de sărbătoare, care îngreunează astăzi lectura lor. Caracteristica dominantă a acestui scriitor este interesul afectiv cu care îmbrățișează un aspect al vieții: bogăția spirituală și culoarea național-tradițională a mediului rural transilvănean. Ineditul cu farmec exotic al romanelor sale ne oferă, în ultimă instanță, cheia succesului de care s-a bucurat Neagoe într-o anumită perioadă. Scriitorul „Soarelui de Paști” rămâne totuși, în epoca de căutări și frământări dintre cele două războaie mondiale, o reală prezență românească pe un meridian al lumii.

Cuvinte cheie: *exotism, insolit, etnografie romanțată, ficțiune artistică, asceză, iluminare lăuntrică, idilism.*

Stabilirea locului lui Peter Neagoe în cadrul unei istorii a literaturii rămâne o problemă deschisă, căci, după origine, el aparține literaturii române, unde este consemnat doar în treacăt¹, iar după limba în care a scris, aparține literaturii americane, de care, însă, nu a fost adoptat. Întrebat fiind: „Cărei școli literare aparțineți?”, Peter Neagoe a răspuns: „Nici uneia. Nu depind de nici un cenaclu. Prin spirit, însă, mă integrez complet literaturii române”².

Totuși, Peter Neagoe nu este un caz

Abstract:

Peter Neagoe didn't write for Romanian people, he wrote for foreigners about Romanian people. His intention was to present the entire world the Romanian village with its specifics and realities, but also to make the world not ignore anymore its geographical and spiritual coordinates. The writer wanted to present a real image of Transylvanian village with tedious and graceful details. The village that Peter Neagoe still keeping in his memory was his own childhood village, maybe a little denatured with the specific reflection of a mature age in his conscience and on the other hand a village wrapped in his memory fog where are losing the rotten parts and shinning what is beauty. The writer tried to present in details our national traditions that the Romanian people not would appreciate to their real value. Dominating feature of Neagoe is his emotional interest that he present different aspects of life, the spiritual richness and the color of a Transylvanian rustic village. This exotic charm of his novels give him the real success. The language of villagers is picturesque and pleasant, first sensitive and delicate and then sombre and severe and biting. This is the idyllist of Peter Neagoe. The writer of “Easter Sun” remains a laudable Romanian presence on an important world meridian.

Key words: *exoticism, unprecedented, romantically ethnography, artistic fiction, asceticism, inner lighting idyllist.*

The settled of Peter Neagoe's places in one literature is a wide and very hard question because after his origin he belongs of the Romanian literature but here, in our country he is not too much known and read by many people. If we would respect the language that he wrote we could say that he belongs to the American literature. His

lipsit de precedent. Theodor Józef Konrad Korzeniovski, de origine poloneză, a devenit, ca Joseph Conrad, un apreciat romancier de limbă engleză. B. Fundoianu (alias B. Fontanes), Panait Istrati, Conrad Bercovici și alții sunt tot atâtea exemple de scriitori la confluența a două literaturi.

Scriitorul s-a născut la Odorhei, în 1881, în familia unui notar, care cunoștea limbile clasice și i-a insuflat copilului dragostea de lectură. Manifestând înclinații pentru desen, tânărul Neagoe se înscrie, după absolvirea liceului din Sibiu, la Academia de Belle Arte din București, audiază cursuri de filozofie, psihologie și drept roman, ia lecții de limba engleză și contabilitate. Tot acum publică și o traducere din germană a două povestiri de Gorki: *Vagabondul* și *Tovarășul meu de drum*³, pe care le însoțește de o prefață, arătându-și admirația pentru puterea de expresie a lui Gorki și subliniind, nu fără regret, incapacitatea sa de exprimare.

După absolvirea Academiei de Belle Arte părăsește țara, fără vreun scop lămurit, după propria-i precizare, și se stabilește la München, unde lucrează o vreme pentru Policlinica Roentgen-Bazer, după care pleacă în S.U.A., țară pe care o visa ca pe un încântător pământ al făgăduinței. La New-York, cu suma derizorie de doi dolari în buzunar, Neagoe începe să muncească pentru a avea un trai decent și pentru a urma cursurile Academiei de pictură. Treptat, el va colabora la diverse reviste cu desene și ilustrații, și va deveni corespondent al presei americane la Viena, iar în timpul războiului desenează hărți după indicațiile Marelui Cartier sosite prin radio.

Se căsătorește cu o sculptoriță americană de origine lituaniană, care făcea parte din asociația de artiști plastici „Independenții” și, împreună, închiriază o fermă la Berkshire Hills, unde scriitorul își împarte timpul între pictură, literatură și treburi domestice. Debutul literar și-l face ca eseist, cu un articol asupra geniului și este apreciat în mod deosebit de un redactor de la revista „Outlook”, Hamilton Mayle. Primele opere literare apar mai întâi în Franța, unde autorul și soția sa se mutaseră în

answer of this question was: “I don't belong to no one literature. I'm not dependent of one literary circle. I integrate completely to the Romanian literature and I always be a part of it.”

However, Peter Neagoe wasn't a devolved case of preceding. Theodor Jozef Konrad Korzemovski, by Polish origin became as Joseph Conrad a brilliant writer who wrote in English too, and also B. Fundoianu who became B. Fontanes, or Panait Istrati and Conrad Bercovici, and many other writers too are important examples who stayed of the confluence of two literatures.

The writer was born to Odorhei in 1881 in a public notary family who know the classical languages and his family formed him to love the reading and writing. He demonstrated aptitudes for painting too and after his high school graduated from Sibiu he will attend The Fine Arts Academy courses from Bucharest and he will study the Philosophy courses in the same time too, and psychology and Romanic law course. He also attended the accounting and English classes. He publishes at that time too a Germany translation and two stories by Gorki: *The wandering* and *My travelling companion*. These stories are followed by an introduction where the writer has shown his appreciation for Gorki literature, about Gorki expression and inability in the same time, too.

After his Fine Arts Academy graduated, the writer will leave the country and he will establish to München where he will work a time for Roentgen – Bazer general hospital from where he will go in USA. This was his biggest dream in his life, to arrive in USA, this country that meant The Promised Land for him. In New-York he will work hard and earn some few money for a poor life but he will start to study The Painting Academy courses. He will collaborate step by step to different magazines and newspapers, will paint and draw and soon will become The American Press correspondent to Vienna. He will draw

anul 1926 și unde vor locui patru ani.

Anul debutului literar, declarat de însuși scriitorul într-o mărturisire – 1928, va constitui anul în care scriitorul se afla în plină maturitate a potențialului său creator. Primele sale schițe și nuvele apar în revista „Transition”, îngrijită de Eugène Jolas, care se dovedește unul dintre partizanii operei lui Neagoe. Scriitorul va mai publica și în alte reviste franceze: „Europe”, „Crapouillot”, „Cahiers de sud”, precum și în revistele de limbă engleză „Story” și „The New Review”. În volum, nuvelele lui Neagoe apar mai întâi în limba franceză sub titlul *Tempête*⁴ și numai după aceea în versiunea engleză, sub titlul *Storm*⁵. Această culegere a întâmpinat în S.U.A. zidul cenzurii în numele moralității, aceeași cenzură care interzisese și *Ulysses* de James Joyce, însă după doi ani a cedat în fața protestelor autorului și ale unor asociații culturale. Astfel apare volumul de povestiri *Winning a Wife*⁶, care, la povestirile apărute anterior în volumul *Storm*, adaugă noi titluri. Drumul literar al lui Peter Neagoe pare să se extindă victorios. I se publică, la un scurt interval, două romane inspirate din viața satului ardelenesc: *Easter Sun*⁷ și *There Is My Heart*⁸.

Ca exponent al părerilor mai largi ale publicului, critica vremii apreciază nu numai exotismul materialului epic, ineditul experienței umane comunicate, legătura ancestrală dintre scriitor și pământul natal, dar și vioiciunea și suculența limbajului, fapt cu atât mai meritoriu pentru un artist care scrie în altă limbă decât cea maternă. Revista „Roumania” remarcă plăcerea senzuală a scriitorului în folosirea cuvintelor și a unei limbi engleze înprospătată de imediata experiență a vieții, iar ziarul „Manchester Evening News” apreciază frumusețea și distincția prozei.

Competiția cu valorile literare americane ale epocii era însă mare. Își continuă operele scriitori dintr-o generație mai veche, pe lângă care apar și nume ce vor deveni adevărate glorii ale experimentului epic. Este de ajuns să cităm pe câțiva prozatori: J. Dos Passos, F. Scott-Fitzgerald, Willa Cather, S. Lewis, Th. Wolfe, Katherine Anne Porter sau William Faulkner, pentru a schița coordonatele peisajului

maps for Big District.

Peter Neagoe will marry with an American sculptress from Lithuanian origin which was part of Artists. Association named “Independents” and together they will live to a farm in Berkshire Hills. There he will live in peace and will write and paint in silent. His beginning will be as essayist, with an original article about the genius. He was very appreciated after this and he will start to work as editor to “Outlook”, Hamilton Maybe magazine.

His first literary productions will appear in France, where the writer and his wife were living from 1926 to 1930. The writer will say that his literary beginning will be in 1928, the year of his completely maturity of his creation. His first sketches and short stories will appear in “Transition” of Eugene Jolas magazine who sustained the Peter Neagoe's creation. He will publish in other French magazines: “Europe”, “Crapouillot”, “Cahiers of South” and in English magazines “Story” and “The New Review” too. In volume, the short-stories of Neagoe will appear first in French with the title “Tempete” and after a time in English with the title “Storm”.

This collection passed the Board of Censors in the name of morality in USA, who was the same Censor that prohibited “Ulysses” by James Joyce, but this from the last won too. In this case appear the volume of stories “Winning a Wife” that will add few stories from the “Storm” volume. The writer will win a big success, he will publish soon two brilliant novel about the life of Transylvanian village and the Romanian people. These novels are “Easter Sun” and “There is My Heart”.

The criticism of that time appreciates not only the exoticism of epic material, the original of human experience that was communicated, the ancestral relation between the writer and his native land, but also the vivacity, the animation of his language, a valuable fact for a writer who write in other language than his native one. The “Romania”

literar în care căutau să-și găsească drum
nuvelele și romanele lui Neagoe.

Opera lui Peter Neagoe dorește să
satisfacă necesitățile de inedit ale unui public pe
care întâmplările insolite sau meleagurile
îndepărtate îl farmecă peste măsură, făcându-l să
acorde circumstanțe atenuante unor deficiențe
de structură epică sau unei încărcături de colorit
specific național, exagerată nu numai pentru
cititorul român sau poate unor virtuți ale prozei
lui Neagoe, proză izvorâtă în prag de maturitate,
la un om cu valențe artistice incomplet
manifestate, cu o experiență de viață dintre cele
mai bogate, care se cerea fructificată, și cu un
anume simț plastic al decorului și culorii.
Succesul operelor în momentul publicării este
netăgăduit. Receptarea operelor lui Neagoe
depășește și frontiera S.U.A., se fac traduceri în
franceză, germană, suedeză, olandeză.

În 1937, autorul întreprinde o vizită în
România, unde constată că la vremea aceea, era,
cu câteva excepții, un necunoscut. În acel an,
însă, periodicele literare românești consemnează
vizita ilustrului compatriot, i se iau interviuri, i
se publică opera în traducere, i se fac recenzii.

În general, traducerile⁹, în opinia lui I.
Jianu, sunt izbutite, dată fiind realitatea
românească a materialului epic. Cuvintele
românești exprimă în mod firesc elementele
specifice de datină, de gospodărie și
caracteristicile de limbaj ale personajelor.
Savoarea suculentă a expresiei apare însă cu
multă pregnanță în limba engleză, unde
calchierea unor proverbe sau zicători și
întorsăturile de frază au un farmec neobișnuit,
care în limba română devine loc comun.

Prefețele la traduceri și recenzii
urmăresc să descopere virtuțile romanelor lui
Neagoe. Nota despre *Soare de Paști* din
„Revista Fundațiilor”¹⁰ îl compară pe scriitor cu
J. Giono, apreciind simțul dramatic și poezia
textului. Giurgea, în prefața la *Drumuri cu
popas*¹¹, prezintă succesul romanelor lui Neagoe
și substratul umanitar al acestora, arătând că
Neagoe este „om de omenie, pur și simplu, care
mai are naivitatea să creadă în menirea de
apostolat a scrisului său”. Ion Chinezu¹²
subliniază nu numai meritele construcției epice,

magazine saw the sensual pleasure of Peter
Neagoe in using words that belong to the new
English language and “Manchester Evening
News” newspaper appreciates the beauty and
the purity of his prose.

The competition with the American
literature values was very hard. At that time
will assert many valuable writers which
represent an important example for Peter
Neagoe literary productions.

Peter Neagoe's creation can satisfy the
necessity of new and original of a people
which the insolate facts or distant lands still
charm and attract him, making him to give
them a big attention, maybe too much
sometime. We can consider that only a
Romanian can understand the value of Peter
Neagoe and his prose that start from his soul
and his passion, the artistic aptitudes to create
his characters and scenery. But his big
success is enormous because his literary
productions will pass over the USA and his
translations in French, German, Holland and
Sweden will be a success too.

Peter Neagoe will extend his
creation not only in U.S. A. ,but also
abroad too , his prose will go on and he
will joy for many translations in French ,
German Swedish and Holland .His life
experience will delight many people ,
foreigners , and this because his feelings ,
his taste of colors , because of his
maturity and his classical sense . His
success is real and incontestable .

In 1937 the writer came in Romania
after a long time and he found that in his
country is almost unknown as writer. He is
disappointed but the literary newspaper from
that time make him public and he enjoyed by
many interviews and for publish of his entire
creation.

In general his translations are very
good and valuable. I. Jianu make a
remarkable translation of “Easter Sun” novel
and he will give us an interesting view of the
Romanian reality and about Romanian
people. Romanian words are traditional
meaning and real facts of house work and

dar și calitățile intrinsece de conținut, de zugrăvire a atmosferei specifice și calda simpatie care străbate printre rânduri. Criticul i-a reproșat romancierului abuzul de pitoresc și îngrămădirea culorii locale, care fac ca romanul să semene cu o „etnografie romanțată într-o enciclopedie de viață țărănească”.

Numai recenzia din „Viața românească”¹³ este mai severă cu idealizarea vieții țărănești din romanele lui Neagoe, care merge „pe linia Slavici, Coșbuc, Agârbiceanu, în spiritul puțin îmbâcsit și didactic moralizator al vechii tradiții ardelenesti”, și consideră că tipul de țăran din *Drumuri cu popas* este semănătorist, „bun de expoziție”. Nici această recenzie însă nu trece cu vederea meritul construcției moderne a romanului prin înnodarea temelor psihologice și stilul simplu și grandios în același timp.

După acest prim moment de contact, se așterne din nou tăcerea asupra lui Neagoe atât în publicistică, cât și în viața literară din țară. Datele biografice cunoscute despre acest scriitor sunt precare după cel de-al doilea război mondial. Dintre toate operele publicate sau rămase în manuscris la moartea artistului în 1960¹⁴, *The Saint of Montparnasse*¹⁵ este un roman inspirat și dedicat vieții lui Constantin Brâncuși, cu un termen demonetizat și compromis, înțeles ca o biografie romanțată. Însă biografia romanțată în sensul „unui fericit amestec de realitate și ficțiune artistică”¹⁶ se bazează în cea mai mare parte pe convorbirile și mărturisirile autentice ale lui Brâncuși și pe amănunte biografice de un pitoresc netăgăduit, dar și garantat veritabile. Ceea ce interesează într-un astfel de roman este reușita surprinderii personalității eroului. Și pe această latură, Neagoe, artist plastic el însuși, legat de Brâncuși prin destin comun și printr-o prietenie exemplară de aproape șase decenii, a izbutit cu prisosință. Brâncuși se desprinde din filele cărții ca o personalitate dăruită cu originalitate și voință de granit, arzând de dorința autoexprimării ideale, pentru care munca de creație este suprema pasiune și unicul sens al vieții și căreia înțelege să i se dedice cu trup și suflet, eliminându-și eul, refugiindu-se în asceză

specifics of Romanian language. The expression charm appear much more in English where the meaning of some maxims have an unusual meaning not the same as in English.

The introductions and the reviews of his translations try to discover the valor's of his novels. The introduction to “Easter Sun” from “Foundations Magazine” compare him with J. Giano and making an appreciation to his dramatic sense and text poetry. Giurea explain in “Halting ways” introduction the big success of Peter Neagoe's novels and the human real reason of these novels, showing that Peter Neagoe is a valuable person, a great man, human, pure and simple who has the simplicity to believe in his writing missionaries.

Ion Chinezu appreciates the values of the epics construction and the quality content, the specific of the Romanian reality. The critic castigates the excess of colours and beauty expressions and the think that the novel seems as “a fictionalized ethnography in an encyclopedia of rustic life”.

Only the review from “Romanian Life” magazine is a little severe about the rustic life from Peter Neagoe's novels being clothe by Slavici, Coșbuc, Agârbiceanu and having old Transylvanian traditions. he magazine consider the villager from “halting ways” is idyllicist and good shown but also it appreciates the modern construction of the novel and the psychological subjects.

After this moment it will come a silent period for Peter Neagoe's creation and the biographical dates are poor after the second war world. From all his published creations which were kept after the death of writer in 1960th, is “The Saint of Montparnasse”, a novel especially created about the great artist “Constantin Brâncuși” and his life. The novel is based by the biographical details and the dialogs and confessions of Brâncuși. What is interesting in this novel is the issue to discover hero's personality.

Peter Neagoe is a suggestive artist

și sacrificiu. „Dacă omul reușește să înlăture Eul, va fi în stare să audă bătăile inimii naturii și șoaptele ei”. „Asceza este indispensabilă. În măsura în care trupul se află sub controlul voinței, puterea și voința sporesc. Calea spre iluminarea lăuntrică implică jertfe severe”¹⁷. Neagoe reușește, grație experienței sale de artist, să surprindă, cu măiestrie, și atmosfera de boemă artistică și luptă de opinii din Parisul epocii. El dorește să determine rolul lui Brâncuși în configurarea unei noi etape în istoria sculpturii, să lumineze resorturile filozofice ale concepției despre artă a sculptorului și să descrie capodoperele acestuia.

Problematica operei lui P. Neagoe îl arată pe artist urmând linia literară a scriitorilor ardeleni: Ioan Slavici, Ion Agârbiceanu, Liviu Rebreanu, Pavel Dan, iar prin atitudinea față de materialul uman și social recreat în opere el s-ar putea apropia, în afara limitelor cronologice și doctrinare, de semănătorism. „Ele (romanele, n.n.) reprezintă, sub diferite aspecte, o nouă viziune a satului ardelean. Aș putea spune chiar că ele continuă și adâncesc semănătorismul ardelean inaugurat de Slavici, dar atât țărani cât și satul sunt priviți din amintiri, într-o luminozitate blândă și difuză în care contururile aspre, aspectele reale, de cele mai multe ori dizgrațioase, se îmblânzesc sau dispar”¹⁸.

Afirmația lui Peter Neagoe cum că ar continua semănătorismul nu trebuie luată ad litteram. Deși afirmă că era la curent cu operele lui Mihail Sadoveanu, Cezar Petrescu, L. Rebreanu, I. Brătescu-Voinești, V. Eftimiu, de ultimul fiind legat prin relații de prietenie, P. Neagoe, care plecase din țară de foarte multă vreme, nu avusese un contact strâns cu presa și critica literară a timpului, așa încât el nu avea cunoștință despre denaturarea principiilor semănătorismului și despre literatura de calitate îndoielnică scrisă sub eticheta de semănătorism. Romanele lui ardeleniști, infuzate în idealizarea și blândețea amintirii, nu sunt semănătoriste, ci, mai degrabă, produse, câteodată exagerat de pitorești, ale unui om care își iubește țara și poporul și care vrea să le prezinte străinătății în veșmânt autentic, deși prea sărbătoresc.

Culegerile *Storm* și *Winning a Wife*

bounded by Brâncuși from their commune destiny and a completely friendship for almost 60 years. Brâncuși is a force an unbelievable power, an originality with a strong wish of perfection to find his ideal, for him the creation work is his great passion and the special sense of his life and he dedicated completely, soul and body, eliminating his own ego and sacrificing himself. “If the human succeed to eliminate the Ego he will be able to listen the beating of the nature heart”. Asceticism is indispensable. If the body is under the desire control, the power and desire will grow up for sure. The way to the unwardly illuminating ask severe view too about Paris at that time, and to determine the role of Brâncuși and his. apart of a new stage in sculpture history, the show as the philosophical ideas of Brâncuși about art and to present his valuable masterpieces.

The theme of Peter Neagoe' creation shows his as a writer who respect the right line of Transylvanian writers .

The critics consider that Peter Neagoe follows the literary way of other Transylvanian writers: Ioan Slavici, Ion Agârbiceanu, Liviu Rebreanu, Pavel Dan and from his attitude we can say that he will can be close of idillicism “The novels represent under their all aspects a new idea about Transylvanian village. I could say that these novels are a sequel to the Transylvanian idillicism of Slavici, and the village and its villagers are looked from remember in a kind light and real aspects and ungraceful scenes disappear”, said Peter Neagoe.

Although the criticism says that Peter Neagoe follows the models os Mihail Sadoveanu , Cezar Petrescu , Liviu Rebreanu , I. Bratescu- Voinești , Victor Eftimiu , this the last being an old friend of him , but because of his living in U.S.A. , he didn't had too much informations about the literary critics of that time that he didn't know about the new ideas of samanatorism and about the literature from that period .

The collections “Storm” and

cuprind un număr de douăzeci și două de schițe și nuvele originale, care, din punct de vedere tematic, pot fi împărțite în două categorii, în funcție de subiectele românești sau străine pe care le tratează. Surprinderea realității satului românesc, deși retrăită cu ochiul minții și al afectivității, este mai autentică și mai convingătoare decât încercările de a creiona realitatea americană sau italiană. Mediul de predilecție al manifestării talentului de creator al lui Neagoe este satul ardelean, pulsând de viață, muncă și dragoste, cu țărani harnici și isteți sau naivi și creduli, cu ciobani sihăstriți, vânjoși și plini de dorințe, cu preoți care nu rămân orbi la farmecele lumești ale enoriașelor lor, cu țărânci curate, sănătoase, tinere și drăgăstoase, cu câte o piață-rea sau cu oameni dușmănoși și bănuitori.

Atmosfera din aceste nuvele este aceeași și în romanele sale inspirate din viața de la țară, dovedind un oarecare idilism în prezentarea satului ca locaș sacru al vieții și tradiției neaoșe, focar de puritate și genuitate, în opoziție cu orașul „gălbejit”, cu știință de carte, dar pervertit moral și fizic. „Viața țăranului nu-i ușoară. Munca îi strică mâinile și vântul fața”¹⁹.

În viziunea scriitorului, țăranii trăiesc în belșug, muncind cu râvnă, dar ducând o viață îndestulătoare (*Păstorul lui Dumnezeu, Suzana și cei trei bătrâni, Leac sfânt, Câștigând o nevastă, Vișor*). Țăranii sunt mai isteți decât orașenii, au o neîntrecută înțelepciune moștenită din bătrâni. Fetele de la țară le întrec pe orașence în frumusețe, cinste, hărnicie (*Sfântul satului, Leac sfânt, Suzana și cei trei bătrâni, Cărarea de aur, Un fapt divers*). Satul este locul înviorării minții și trupului celor de la oraș (*Suzana și cei trei bătrâni*).

Făcând abstracție de coloratura sărbătorească, povestirile lui Neagoe conțin pagini inspirate, pe care le savurăm cu plăcere pentru acuratețea atmosferei; pagini compuse, e adevărat, mai mult dintr-o acumulare de detalii semnificative pentru robustețea savuroasă a senzațiilor, pentru prospețimea stilului, dată atât de substanța telurică a temei, cât și de limba clară, nesofisticată și spontană, departe de livrescul artificial al unor autori care scriu corect și sec într-o altă limbă decât cea maternă.

“Winning a Wife” have a number of 22 sketches an original short stories, which can be divided in two categories: from the Romanian subjects or foreign. The reality of the Romanian village is revive by Peter Neagoe with his own soul is much power and clear the American reality. The artistic talent of writer is to present in details the beauty and the purity of Transylvanian village animated by life, work and love, with smart and hard-working villagers or innocents people, with priests who are blinded by the charming young girls, with honest wives and health with amazing young ladies, or bad men with the evil in their soul.

The atmosphere from these short-stories is the same like in his novels inspired by the life from the country and they demonstrate a magic idilicism; the village is a sacred place of life and tradition, a centre of purity opposite with the pole city with science and educated people, but corrupted moral an physically.

After his point of view, Peter Neagoe thinks the villagers are cleverer than townspeople, they have an intelligence hereditary from their parents. Country girls are more beauty that townswomen more honest and more hard-working. The village is the place of vivacity, of animate mind and body. Ignoring the festive coloring, short-stories of Peter Neagoe have many details, sensations original style, a clear language reach in meanings, spontaneous, simple, without artificial, subjects of other writers who wrote in a different language than native them.

Apart from colorizing celebrate, the stories inspired Neagoe containing pages, enjoying it with pleasure for accuracy atmosphere, composed pages, indeed, more of an accumulation of significant details robustness of delicious sensations, for freshness of style, once so smells of ground substance and clear language, unsophisticated and spontaneous, far from artificial authors who write properly and dry in a language other than their native language.

Neagoe ne dezvăluie o profundă înclinație pentru un senzualism obsesiv și îngroșat (*Mărturisirea lui Gavrilă, Un segment dintr-un întreg, Mulțumirea e tăcută*), fapt care, deși apreciat de unii critici (Eugène Jolas, Edward O'Brien), care, apropiindu-l de Boccaccio, subliniază „viziunea elementară a naturii umane”, „mirosind a pământ”, „păgânismul” autorului și „simpatia lui pentru forțele chtoniene care îl domină pe om”, dezvăluie un gust până la un punct îndoielnic și un spirit concesiv față de un public nepretențios.

Cele două romane ale lui P. Neagoe inspirate din realitatea satului românesc, *Soare de Paști și Drumuri cu popas*, sunt înrudite nu numai tematic ci și prin ideea imanenței tragice care planează asupra satului, aparent senin și fără frământările mari ale existenței. Intriga din *Soare de Paști* se desfășoară în cercuri al căror punct central este Ileana, o tânără țărăncă, dăruită nu numai cu o frumusețe strălucitoare, dar și cu o inteligență puțin obișnuită, cu un talent artistic surprinzător atât pentru îmbinarea de culori și modele din broderii și țesături, cât și pentru muzică, cu o voce de o muzicalitate și puritate desăvârșită. Aceste calități neobișnuite pentru perfecțiunea lor și armonizarea într-o singură ființă vor atrage asupra fetei suspiciunea sătenilor și a familiei, care încep să o bănuiască de vrăjitorie și legături cu forțele oculte. Acesta este primul personaj însemnat. Ileana începe să fie ocolită inițial de prietenele de aceeași vârstă, invidioase pe frumusețea, îndemânarea și vocea ei, apoi de femeile cu copii, de teama deochiului, de bătrâni, speriați de înfrățirea ei cu „necuratul” și, în final, de flăcăii pețitori refuzați de tatăl ei, victimă a bârfelor din sat, tulburat de obsesii erotice, împins în pragul actului incestual, conceput de el însă ca o datorie purificatoare.

În afară de mama și frații ei singurul om din sat care prețuiește înaltele calități ale Ileanei și se apropie cu dragoste și înțelegere de ea este învățătorul Tedescu, om luminat și întreprinzător, însă infirm – e cocoșat. El constituie al doilea personaj însemnat. Admirând-o pe Ileana și apoi iubind-o, învățătorul se luptă cu „gura” satului pentru a o

Neagoe reveals us a profound bias for an obsessive sensualism and thickened (Confession of Gavrilă, A segment of a whole, Satisfaction is silent), which, although considered by some critics (Eugene Jolas, Edward O'Brien), who, approaching him by Boccaccio, emphasises "basic view of human nature", "smelling of ground", „evil of the author” and „his sympathy for chthonic forces which dominate the man," reveals a questionable taste to a point and a spirit concessive to a modest public.

But Peter Neagoe's style is one full of obsessive sensual (The confession of Gavrilă, a part from entire) which appreciated by some critics (Eugene Jolas, Edward O'Brien) who bring him to Boccaccio. They thought that “the elementary vision of human nature” and “the sympathy of writer for those forces which dominate the human”, reveal a taste and a concessive spirit over the audience.

The two novels of Peter Neagoe, “Easter Sun” and “Halting way” have the same message and a tragic feeling that wander over the village.

Intrigue from “Easter Sun” is concentric and the central point is Ileana, a young country woman that god have her not only the beauty but an unusual intelligence too. She has an artistic talent to textures and embroidery, a delicate voice, deeply pure and perfect. This unusual qualities of her and their perfection will bring her much envy from all and they will start to think she is a witch. Even her family will arrive to believe she is dominated by an evil force.

She is the first significant character. Ileana will be avoided soon by her friends, envy an her beauty and her voice, then by women and kids because of her evil eye, ba old people who were thinking she is in relation with devil, and endly by young men refused of her father in marry her. Because of these bad news her own father is obsessed of erotic things and he is tempted to make an incest, persuaded of idea that this is a purifying duty for him.

The only man from the village who

impune pe adevărata Ileană, a cărei voce o cultivă cu grijă. Neagoe dezvoltă intriga, făcând-o pe Ileana să se îndrăgostească de un frumos negustor bogat de la oraș, Serafim Corbu, de care o va lega o pasiune vinovată și care îi înșeală cinstea, căsătorindu-se cu o fată bogată. Soarta Ilenei se află, însă, tot alături de Tedescu. Înfruntând până la capăt opinia consătenilor, el se va căsători cu „vrăjitoarea” pe care o va duce departe de satul ce i-a adus numai nenorocire. Intriga este, așadar, necomplicată, aproape liniară, gradată până la un punct culminant, fără episoade adiacente.

Povestea Ilenei este interesantă prin cadrul în care este plasată insolit pentru un public străin. Subiectul poate fi nou la proporțiile convenite ale temei vechi și cunoscute: omul însemnat printre oameni obișnuiți este neînțeles, hulit și nefericit. Tragismul care învăluie intriga romanului nu este lipsit de interes, însă în privința profunzimii, a măsurii în care marchează însăși condiția umană, tragismul rămâne la suprafață, neaderând la fondul uman, impresionându-l în mod relativ pe cititor în anumite momente de încălețare dramatică. Fiorul sublimului și al degradării, un sens al tragismului omenesc în general lipsesc. De aceea povestea nu se ridică cu mult deasupra unei drame banale din viața rurală, lipsită de o anume forță tipică.

Ceea ce îl separă la mare distanță pe P. Neagoe de Th. Hardy este lipsa unei fundamentări filozofice sau psihologice a comportării personajelor, în contrast cu încărcătura dramatică intenționată a acțiunii, misterul și forța implacabilă a destinului care l-ar apropia de Th. Hardy. Pasajele extrem de răscolitoare, de fină introspecție și cugetare, din romanele tragice ale lui Hardy, lipsesc la Neagoe. Ele sunt înlocuite de o minuție etnografică supărătoare câteodată, a cărei explicație nu o putem găsi decât în faptul că scriitorul și-a conceput romanele pentru străini, ca un mijloc de propagare a specificului național. Numai cadrul ar putea fi, așadar, elementul de atracție: cadrul rustic românesc, care, plasat în spațiu, pare lipsit de coordonata temporală. Oamenii trăiesc într-un univers

appreciates her high qualities are her mother, her brothers, and her school master Tedescu; a very clever man but with physical disability – was hunchback. He is the second significant character. admiring her and loving her then, her teacher will fight with the village voice for a noble case.

Peter Neagoe advance the intrigue, making this favorite character – Ileana to fall in love by a very rich and charming merchant from the city, Serafim Corbu. But this handsome man will cheat her and he will marry soon with a rich girl. Ileana's destiny is near the Tedescu. The poor man will marry with “the witch” and he will take her for from the village that took her only suffering. The intrigue is simple, almost straight until a highest point, without aleators episodes.

Ileana's story could be so interesting for foreigners people too, the subject can be new but the theme is old and good known – the significant human who live throw common people is always envious and unhappy. The tragedy which shapes the intrigue of novel is not devoided by interest, the human condition is marked by depth and the tragic remain of the surface and impressing in a relative kind on reader when he is in a dramatic condition. Divinely's thrill and the degradation which give sense of dramatics devoided in general.

What is different to Peter Neagoe creation than Thomas Hardy is the absence of philosophical substantiation and philological of the characters behaviour but in the same theme two both writers have in common the mystery and implacable force of destiny. But the exciting and thrilling scenes from tragic novels of Hardy devoided from Peter Neagoe. they are replaced by an ethnographically presentation because Peter Neagoe try to expose the national specific and our traditions. The picture frame could be exactly the attraction element, also the Romanian rustic view is placed in a space divided by temporal coordinate. The people live in unhistorical space, working their land-works and housework's that they know for ages

anistoric, urmându-și muncile câmpului și ale gospodăriei, pe care le cunosc de veacuri, respectându-și obiceiurile și tradițiile moștenite din străbuni, întreținând superstițiile din lipsă de lumină. Când cineva se opune scurgerii normale a vieții, așa cum face Ileana, ei se tem de el, îl judecă și îl resping ca pe un corp străin comunității lor etnice conservatoare, organic sudată, pe de o parte între membrii ei și, pe de altă parte, cu pământul, care îi hrănește și în care se vor odihni. Satul apare la Neagoe ca un organism viu, statornic în ale sale, temător de noul care i-ar putea deveni dușman. În ciuda vieții lor dure, țăranii sunt fericiți în izolarea lor, orașul sau știința de carte sunt uneltele vrajbei și ale vlăguirii. Nu întâmplător Ileana este sedusă de un negustor și, nu întâmplător, reprezentantul intelectualității rurale, învățătorul, este cocoșat. Astfel, deși tezismul și simbolistica faptelor sunt în afara intențiilor autorului, de ele nu se poate face abstracție.

Un merit al romanului este compoziția. Acțiunea cărții este simplă și echilibrată, gradată de momente-cheie care atrag atenția cititorului. Epicul câștigă mai mult în amploare decât în intensitate. Însă virtuțile majore ale romanului sunt atmosfera și personajele. Atmosfera satului ardelen este bine surprinsă și convingător exprimată. Satul Aciliu trăiește în paginile lui Neagoe, oferindu-ne date amănunțite despre muncile câmpului, munca de lângă casă: spălat, gătit, țesut, brodat, munca în ogradă; sărbătorile de peste an: Paște, Crăciun, sfinți, serbări de recolte; tradițiile locului: nunți botezuri, înmormântări, clăci, hore, târguri. Avem meticuloase descrieri de interioare țărănești, costume naționale, care ne dau impresia, în dauna dezvoltării epice, că răsfoim un album de artă populară.

Romanul este o reală frescă de viață ardelenescă, în care se simte dragostea nostalgică a autorului pentru glia strămoșească, a cărei „aromă tare” ajunge până la noi. Deși intriga se axează pe un moment de criză în conștiința colectivă și individuală a sătenilor și tragismul întâmplărilor străbate paginile romanului, satul este elementul de senină patriarhalitate, într-un cadru prea poleit de carte

respecting their duties and traditions hereditary from ancestors and supporting by superstitions without light. If someone is different than what is common, like Ileana, all afraid it, they look it like as a strange part of community a part of land where they will rest forever. The village appears to Peter Neagoe like an alive organically structure settled fearful about all what is new and unusual, about all who could become enemy. Despise of this hard life, the villagers are happy in their isolation, they think the city and the science are the instrument of discarding and exhausting. Not accidentally Ileana is seduced by a merchant and not accidentally the village rural intellectuals, who was the teacher is hunchback. Although the symbolist of facts is over the author intentions it doesn't make abstraction by them. Public opinion hates of beauty Ileana, too. The enemy of country people has two psychological ideas: the wander of her high qualities and the jealousy generated of her beauty. Public opinion is definitely important in Ileana's life and amplify the novel atmosphere and psychotically things. Despise of that, each villager lives his usual life with happiness and regrets.

One of the great value of novel is the structure. the subject is simple and stable in graduation of key – moments which attract the reader attention. The epic of novel win more in proportions than intensity. But the major qualities of the novel are the ambiance and the characters. The environment of Transylvanian village is presented good and persuading. The Aciliu village lives in Neagoe's novel, he gives us details sometimes too exaggerate about land-works and housework's: about cooking, cleaning, garden work and celebrations: Easter, Christmas, saints, festivals, picnics, other traditions: weddings, christenings, funerals, etc. Peter Neagoe makes descriptions and narrative about the traditional suits, which creates us that we look of traditional art album.

The novel is a true picture of Transylvanian life where we can feel the

ilustrată, îmbelșugat și prosper, populat de țărani harnici și voioși, credincioși și superstițioși, a căror viață se desfășoară pe trei coordonate: pământ, dragoste, moarte.

Personajul central al romanului este Ileana. Ea trăiește mai mult prin impresia pe care o face asupra celorlalți decât prin ea însăși, fiind mai degrabă un personaj care creează atmosferă decât o prezență. Ileana, fiind întruchiparea virtuților feminine, ar putea ușor cădea în artificialitate, dar este salvată, artistic, de slăbiciunea pe care o manifestă în relațiile ei cu Serafim, care îi stăpânește nu numai trupul, cât și cugetul. Această slăbiciune o umanizează, ne-o prezintă în părțile sale cele mai vulnerabile. Ileana, purtând în sine germenul desăvârșirii, este predestinată unei sorți tragice. Problema se pune în termenii condiționării acestui destin de mediul în care trăiește subiectul. Scoasă din cadrul strâmt al satului care o hulește, Ileana și-ar putea găsi realizarea și fericirea într-un mediu în care mai sunt nenumărați oameni cu calitățile ei. Intuind potențialul uman al fetei, învățătorul o pune sub pavăza căsătoriei și pleacă cu ea din satul care îi dușmănește pe amândoi acum.

Om însemnat și el, învățătorul Tedescu se bucură de aprecierea țăranilor, dar le trezește și compasiunea, iar acest lucru nu este hotărât de infirmitatea sa, ci de „pervertirea” pe care a produs-o în el știința de carte. El întruchipează figura intelectualului satului, ridicat din țăran, om cu bun simț practic, dar și cu sensibilitate de artist, cu caracter integru și îndrăzneală în acțiuni. Împreună cu Serafim, negustorul cel tânăr și bogat, frumos, iute și voinic ca haiducii din visele Ilenei, Tedescu, întruchipare a cinstei și a posibilităților intelectuale în ambianța rurală, ar forma unitatea masculină perfectă, care i s-ar potrivi fetei.

Vrăjită de imaginea mândră și cutezătoare a haiducului Bujor din povestirile auzite de la bunica, Ileana tânjește după un astfel de bărbat, care să o subjuge prin superioritatea lui. Întâlnindu-l pe Serafim, Ileana se lasă robită de farmecul lui fizic, devenind sclava bucuriilor lui erotice. Respinsă de el, Ileana găsește refugiu în acceptarea dragostei lui Tedescu, pe care îl simte superior prin pregătirea intelectuală și prin

nostalgic love of the writer for his native land. Although the intrigue is fixed on a moment of crisis of a community conscience and of individual conscience of villagers animated of tragic feelings, the village is the idyllic element in a space painted in light colours, rich and prosper with hard-working and happy villagers and where the life goes on to three coordinates: ground, love and death.

Central character of the novel is Ileana. She lives more from the others see in her not mostly from her own. She is the female ideal; sometimes she could seem artificial than natural but she's artistic saved by her weakness for Serafim who dominates not only her body, but her soul too. This weakness makes her human with vulnerable feelings and she will have a tragic destiny.

The problem is to put conditions by the space where the character lives. If she would leave this space she could find the happiness where the people are like her and they could accept her. Only a man can understand the potential of this unusual woman and he will can take her far from all bad things – teacher Tedescu.

Tedescu is other significant character but not after his beauty or other body qualities he is an unhappy man who dedicated his life to study. He is the village intellectual a sensitive and educated man but with a body disability a lunch back. In opposite with him is the charming young man Serafim, the strong merchant who stole the heart of Ileana. Together two both characters could embody of make ideal, a real man who deserve Ileana's love.

Ileana's father is a tragic character, he is her enemy impulsive and terrifying he is obsessed by his daughter's beauty and he sees her as a sign from devil. Tortured by his own thoughts he wants to make an incest for his purifying his daughter. these confusing feelings and thought make him to lose the mental balance.

Leaving his village, the main character Ion, wanders over the world and

probitatea morală de care a dat dovadă la înfruntarea scandalului din sat. Misterul frumoasei fete pare astfel să se dezlege: depășind prin înzestrări media fetelor din sat, Ileana, ca femeie, poate fi fericită și înțeleasă numai de un bărbat care îi este superior cel puțin într-o privință. În felul acesta, Ileana se eliberează de orice bănuială de vrăjitorie sau pact diavolesc și devine un personaj normal. Dacă din punct de vedere uman Ileana este verosimilă, artistic ea este salvată de schematism prin vulnerabilitatea ei.

Ion Chioru, tatăl Ilenei, se detașează ca personaj tragic dintre toți adversarii Ilenei. El este om simplu, impulsiv și superstițios, obsedat de frumusețea fiicei sale, pe care o consideră drept un semn necurat. Tulburat de vorbele satului și torturat de viziunile sale, în care anumite voci îi spun că el trebuie să răscumpere sufletul fetei cu prețul trupului ei, Ion este mânat de un amestec obscur de dorință și de mântuire spre fiica sa, pe care vrea să o salveze. Durerea simțămintelor ambigue, frământările prea chinuitoare pentru mintea sa simplă, obișnuită cu lucruri clare și firești, îl fac să-și piardă în mod fatal echilibrul mintal.

Opinia publică din Aciliu este, cu mici excepții, tot împotriva Ilenei, de care se teme și pe care o urăște. Dușmănia și invidia oamenilor își are două rădăcini psihologice: uimirea în fața atâtor calități și, provocată de aceasta, gelozia pe care calitățile Ilenei o trezesc în sufletul semenelor. Opinia publică este unită negativ în sentimentele ei față de fată, dar mulțimea nu este o masă amorfă, o gloată nediferențiată, ci e caracterizată cu atenție de autor, căci aceasta contribuie la sublinierea atmosferei romanului și la crearea unei psihoze colective. Fiecare sătean își trăiește viața sa, cu bucuriile și necazurile ei. Din ansamblul romanului se desprinde pregnant un dramatism acut, alimentat cu grijă de scriitor prin detalierea largă a superstițiilor și credințelor populare.

Un alt roman inspirat din viața satului ardelenesc este *Drumuri cu popas* și reeditează virtuțile și scăderile romanului precedent, excelând în crearea atmosferei, evocarea vieții și a tradițiilor și în creionarea unor personaje,

having a seekness moment he won't go anymore and with hope he will health soon be is received in Anghel's house, a rich villager who loves, appreciates and treats him like a brother lost many years ago. But now will start a moment of crisis

This is the second conflict from novel; the oscillation between the honor duty for Anghel and Ion's attraction for Zamfira, the beauty wife of Anghel. Ion will give up to his love and he will tell the truth to Anghel, but the conflict will extend because the couple can't have children and the husband will decide to give his wife as gift to Ion. Anghel's thinking is only for a noble cause – the idea to have a child and his wife to give him the wish child. The day when the woman will bear will become a funeral day because she will die and his husband will remain destroyed and Ion will go forever.

Public opinion from Aciliu , is almost all against of Ileana , the sweet and young girl who would be loved of all , first for her beauty and other qualities and on the other hand because of her soul and her feelings about people . Public opinion see her as a bad creature come from heal and with evil powers . They think that she can change their destiny and future in bad Public opinion is indifferently to this and the villagers live their own lives in a dramatic state of apathy.

Interweaving the two sides of the conflict in the second part of the novel is undoubtedly a win of novels. Peter Neagoe demonstrates a mastery of technique and subtle seasonings psychological grasp. If these qualities would be concentrated on a small epic space - say a story - would be left in an obvious relief. As "Easter Sun", Transylvanian village atmosphere prevails and here the flow epic, often drowning him by ethnographical details: traditions, household, crafts, field work, costumes, food, all with obvious intent to produce specific local as authentically. Environment recreated sins by excess colorful and festive deformation

păcătuind printr-o acribie coloristică de datini și printr-un descriptivism manierat. Tema, mai puțin metaforică decât în *Soare de Paști*, este dublă de data aceasta, cele două componente interferându-se și condiționându-se: pe de o parte, tânărul țaran plecat în lume în căutarea unui rost, iar pe de altă parte, conflictul zbuciumat între dragostea dintre același tânăr țaran și frumoasa soție a prietenului și binefăcătorului lui și datoria față de soț și prieten.

Romanul debutează cu descrierea copilăriei lui Ion, cu năzbâțiile, prietenii și idilele inerentei vârste. Un prim moment de cotitură în viața lui Ion îl constituie hotărârea sa de a se rupe de locurile natale și de a pleca în lume pentru a vedea ce se află dincolo de munți. În drum, ca în clasicul picaresec, Ion întâlnește tot felul de oameni care îl ajută cu sfatul și cu vorba bună, găzduindu-l chiar, oferind în acest fel scriitorului prilejul de a creiona tipuri și de a zugrăvi mediul rural transilvănean. În cele din urmă, ajungând la punctul de recrutare al emigranților, băiatului i se descoperă o ușoară maladie de ochi, care îl împiedică pentru câțva timp să părăsească țara. În așteptarea vindecării, Ion este găzduit de Anghel, un țaran înstărit, fierar și cârciumar ce îl iubește pe băiat, în care vede reîncarnarea unui frate de cruce al său din tinerețe, mort în floarea vârstei.

Acesta constituie al doilea moment de cotitură în viața eroului. La vârsta tulburărilor erotice, Ion are mai multe tribulații sentimentale, stabilindu-se însă la Zamfira, frumoasa soție a lui Anghel. Aici începe al doilea fir al conflictului din roman, pendularea lui Ion între datoria de onoare față de Anghel și atracția sa față de Zamfira, oscilare pe care, ca bun prieten, i-o mărturisește lui Anghel. Balanța va atârna, datorită tăriei caracterului lui Ion, în favoarea datoriei. Conflictul se complică printr-un eveniment neașteptat, care îi pune pe eroi într-un moment climax de criză: soții Anghel nu au copii, din cauza sterilității bărbatului. După tradiția țărănească, lipsa fecundității este un semn rău, arătând că familia este ocolită de harul lui Dumnezeu.

Ezitănd între păstrarea tainei căsătoriei

circumstance.

Another novel inspired from Transylvanian village life is "Halting ways" and its purpose to illustrate the environment, the life of village traditional characters, with their duties and their customs. The theme a little metaphorical than to "Easter Sun" is double for this time, first is about a young villager man who went away to find a sense for his life and the other hand the struggle between the love of this man for a woman who was the wife of his friend.

The richness living seems less credible and may be suspected of a strain of concepts or memory. The atmosphere of the country is too adorned in clothes brand-new, shiny, vices peasants are interpreted with great kindness as expressions of their open nature, cheerful, genial, his comments are hampered phrases sometimes spirit and moral teaching of literary tradition of aging.

Chief virtue of the novel is sustained throughout the figures: Anghel, loving husband and balanced man, who is shaken by the dilemma of infertility associated with divine grace, leasing or wife, or violation of wedding sacraments, Zamfira breathing charm in the middle aged woman, consumed by the desire to fulfill the mission of the parent, ground by the demon of the lack of lower children, John, the erotic teenager impulses that are born, but with firmness and purity of character that would impair their senses defeat friendship; the young an sensual Saveta aroused to life by new sensations and feelings caused by the presence of a young man, the other villagers, with their personality well shaped.

The village that Peter Neagoe still keeping in his memory was his own childhood village, maybe a little denatured with the specific reflection of a mature age in his conscience and on the other hand a village wrapped in his memory fog where are losing the rotten parts and shining what is beauty. This is the idyllicism of Peter Neagoe.

As a proponent of the broader views of public criticism not only takes time exotic

și dorința aproape sacră de a avea urmași, chiar prin mijlocirea altcuiva, Anghel trece printr-o mare încercare, o tragedie a opțiunii, pe care o rezolvă încredințând, într-un mod alegoric și mistic, lui Ion îndatorirea de a se uni cu femeia lui, pentru a-i aduce copilul râvnit. După ce actul sacru are loc fără știrea soțului, într-o îmbrățișare pe care amândoi o așteptau de multă vreme, Zamfira rămâne însărcinată, iar Anghel începe să fie ros de viermele bănuielilor, devine răutăcios, suspicios și dur. Încordarea în casă crește, pe toți îi apasă o vină pe care nu vor să o recunoască, iar femeia, după o scurtă perioadă de înflorire maternă, începe să se ofilească și să tânjească, cuprinsă de temeri. Ziua în care Zamfira va naște se transformă în zi de doliu, căci aducerea pe lume a copilului o costă viața pe mamă. Bărbatul îndurerat își îngroapă suferința în plâns, iar Ion își ia traista cu care venise și pleacă în lume în căutarea împlinirii unui destin, lăsându-și inima îngropată pe acele meleaguri, de unde și titlul original al romanului.

Înclinația lui Peter Neagoe pentru intrigi sumbre și complicate în maniera lui Th. Hardy se manifestă și aici. Din cauza încărcării cu unele amănunte inutile acțiunea lăncezește în prima parte a romanului, care suferă de un descriptivism idilizant non-epic. În partea a doua, din momentul așezării lui Ion în casa lui Anghel, acțiunea devine mai alertă și antrenează resorturile psihologice, autorul izbutind să închege un episod de analiză ferită de banalitate și mediocritate, care îi conferă atributul de roman modern. Supraîncărcarea acțiunii (care la Th. Hardy se numea plumbuirea zarurilor pentru a trișa) prin numeroase fire este condusă cu grijă și iscusință de Neagoe, căruia i se poate reproșa doar deznodământul, în care recurge la soluția cea mai comodă: moartea eroinei, mobil al conflictului. Nerezolvarea dilemei este un procedeu epic modern, dar la Neagoe ea apare mai curând ca un defect de construcție. Adoptarea unui procedeu exterior – moartea eroinei – este un compromis artistic ce slăbește intensitatea dramatică a părții a doua a romanului.

Împletirea celor două laturi ale

epic material, novelty human experience communicated link between writer and ancestral homeland, but juicy liveliness and language, which is the more laudable for an artist who writes in another language than their native. Magazine "Romania" notes the writer's sensual pleasure in using English language words and refreshed by the immediate experience of life and the newspaper "Manchester Evening News" appreciates the beauty and the distinction of his prose.

The criticism of that time appreciates not only the exoticism of epic material, the original of human experience that was communicated, the ancestral relation between the writer and his native land, but also the vivacity, the animation of his language, a valuable fact for a writer who write in other language than his native one. The "Romania" magazine saw the sensual pleasure of Peter Neagoe in using words that belong to the new English language and "Manchester Evening News" newspaper appreciates the beauty and the purity of his prose.

The talent of Peter Neagoe for sombre and dark intrigues is similar to Thomas Hardy but the issue of this novel is stronger than Thomas Hardy. The most simple solution for Neagoe is the death of woman, the main motive of conflict. Puzzle unsolved is an epic modern method but to Neagoe appear as a defect of construction. The death of woman character is an artistic compromise which lower the dramatic intensity of the second part of novel.

The writer demonstrates a mastery of technique and subtle seasonings psychological grasp. If these qualities would be concentrated on a small epic space - say a story - would be left in an obvious relief. As "Easter Sun", Transylvanian village atmosphere prevails and here the flow epic, often drowning him by ethnographical details: traditions, household, crafts, field work, costumes, food, all with obvious intent to produce specific local as authentically. Environment recreated sins by excess

conflictului în partea a doua reprezintă un câștig neîndoiebnic al romanului. Peter Neagoe demonstrează stăpânirea tehnicii epice și o subtilă putere de pătrundere psihologică. Dacă aceste calități s-ar fi concentrat pe un spațiu epic restrâns - să zicem o nuvelă - ar fi ieșit într-un relief mai evident. La fel ca în *Soare de Paști*, atmosfera satului ardelean domină și aici fluxul epic, încercându-l de multe ori prin superfluitatea detaliilor etnografice: tradiții, gospodărie, meserii, munca câmpului, costume, mâncăruri, toate cu vădita intenție de a prezenta specificul local cât mai autentic. Mediul recreat păcătuiește prin exces coloristic și prin deformarea sărbătorească de circumstanță. Îmbelșugarea traiului pare puțin verosimilă și poate fi suspectată de o deformație de concepte sau de memorie. Atmosfera de țară este prea împodobită în straie nou-nouțe, sclipitoare, de horă, viciile țăranilor sunt interpretate cu multă bunăvoință drept expresii ale caracterului lor deschis, voios, bonom, frazele sale de comentariu sunt îngreunate, uneori, de spiritul didactic și moralizator al unor tradiții literare îmbătrânite.

Virtutea de căpetenie a romanului este susținută tot de personaje: Anghel, soțul iubitor și omul echilibrat, care e zguduit de dilema sterilitate, asociată cu harul divin, sau cedarea nevestei, adică violarea sfintei taine a cununiei; Zamfira respirând farmecul femeii în plină vârstă, mistuită de dorința de a-și îndeplini menirea de mamă, măcinată de demonul surd al lipsei de copii; Ion, adolescentul în care se nasc impulsuri erotice, dar care prin fermitatea și puritatea caracterului își învinge simțurile care ar dăuna prieteniei; Saveta, fetișcana cochetă și senzuală, stârmită la viață de noile senzații și sentimente provocate de prezența unui tânăr; ceilalți săteni, cu personalitatea lor bine conturată, care încheagă prin prezența lor pitorească fresca vieții de la țară.

Peter Neagoe nu a scris pentru români ci pentru străini despre români. Intenția lui a fost să prezinte satul românesc unei lumi care ignora până și coordonatele lui geografice, ca să nu mai vorbim de cele spirituale. Scriitorul a dorit să prezinte o imagine cât mai fidelă a acestui sat,

colorful and festive deformation circumstance.

The richness living seems less credible and may be suspected of a strain of concepts or memory. The atmosphere of the country is too adorned in clothes brand-new, shiny, vices peasants are interpreted with great kindness as expressions of their open nature, cheerful, genial, his comments are hampered phrases sometimes spirit and moral teaching of literary tradition of aging. . As Easter Sun, Transylvanian village atmosphere prevails and here the flow epic, often drowning him by superfluitatea ethnographic details: traditions, household, crafts, field work, costumes, dishes, all with obvious intent to produce specific local as authentic. Environment recreated since by excess colourful and festive deformation circumstance. The richness living seems less credible and may be suspected of a strange of concepts or memory. The atmosphere of the country is too adorned in clothes brand-new, shiny, the hora, vices peasants are interpreted with great kindness as expressions of their nature open, cheerful, genial, his comments are hampered phrases sometimes spirit and moral teaching of literary tradition of aging.

Virtue of the novel is sustained throughout the figures ,Angel loving husband and balanced man who is shaken by the dilemma of infertility associated with divine grace leasing or wife or violation of wedding Sacraments ,Zamfira breathing charm in the middle aged woman , consumed by the desire to fulfill the mission of the parent ground by the demon of the lack of deaf children , and Jon the young man who is possessed by passion, will stop his wishes , for his friendship with Zamfira's husband . Saveta is another female character who charm the young men from the country .

Peter Neagoe didn't write for Romanian people, he wrote for foreigners about Romanian people. his intention was to present to all the world the Romanian village

de aici abundența de detalii, care pentru cititorul român pare fastidioasă și superfluă. Satul pe care Neagoe îl păstra în memorie era satul copilăriei „denaturat”, pe de o parte, de reflectarea specifică vârstei în conștiința autorului și, pe de altă parte, de ceața amintirii, în care se pierd părțile urâte și strălucesc cele frumoase; de aici idilismul de care se fac vinovate unele povestiri și romane.

Concluzii

Dincolo de meritele de conținut sau de structură ale romanelor sale, un succes al lui Peter Neagoe este, fără îndoială, stilul prozei sale. Afirmăm acest fapt de pe poziția cititorului de limbă engleză, care gustă din plin o expresie colorată, idiomatică și încărcată de ecouri exotice, și nu de pe poziția cititorului de limbă română, pentru care toate aceste expresii pot deveni clișee, înflorituri superflue și fastidioase. Limbajul țăranilor este când pitoresc și savuros, plin de înțelepciune populară, mlădiindu-se în vorbe frumoase, gingașe și de duh, când butucănos și aspru, încovoindu-se în sudălmi sau blesteme. Un român îi poate oricând reproșa lui Neagoe faptul că personajele lui vorbesc prea „ca la carte”, însă cititorul străin găsește farmec tocmai în acest limbaj „aranjat”. Când facem judecăți asupra operei sale avem în vedere un complex întreg de împrejurări, care toate oferă slăbiciunilor operei lui Neagoe circumstanțe atenuante.

Neagoe și-a conceput romanele și nuvelele pentru străini și, ca într-un adevărat produs documentar de bună calitate, a căutat să surprindă specificul în detalii pe care românii nu le-ar mai aprecia ca semnificative. Dar a avut de înfruntat și dificultățile exprimării artistice într-o limbă străină, care, uneori, nu avea termeni preciși pentru unele noțiuni tipic românești. Limba engleză folosită de Neagoe nu este numai corectă, ci și bogată, expresivă și nuanțată. În mișcarea frazelor din *Soare de Paști*, Whit Burnett distingea foșnetul vântului în lanurile de grâu. În al treilea rând, Neagoe a dorit să-și închine operele memoriei pământului românesc și, ca orice operă omagială, romanele și nuvelele sale nu sunt lipsite de un aer artificial

with its specifics and its realities, but also to make the world not ignore anymore its geographical and spiritual coordinates. The writer wanted to present a real image of Transylvanian village with tedious and graceful details. Peter Neagoe wanted to present us an impressive image about Transylvanian village, that village which he kept in his memory from childhood, a perfect village where the life has no rules and restrictions and the people are honest, good and faithful in God and where the things lose the dark parts and make good thinks to bright.

Conclusions

Peter Neagoe's novels are a big and real success. We can say this from an English reader point of view who tastes a colorful expression with exotic achos in his creation. The language of villagers is picturesque and pleasant first sensitive and delicate and then sombre and severe and biting. Peter Neagoe tried to present in details our national traditions that the Romanian not would appreciate to their real value. But he will work very hard to his creation he should confront with the literary and artistic difficult of expressions which are different in another language that his native one and where weren't specific terms for some Romanian words. English language from his novel is a pure one, correct, plenty, suggestive and nuanced.

The talent of Peter Neagoe for sombre and dark intrigues is similar to Thomas Hardy but the issue of this novel is stronger than Thomas Hardy. The simplest solution for Neagoe is the death of woman, the main motive of conflict. Puzzle unsolved is an epic modern method but to Neagoe appear as a defect of construction. The death of woman character is an artistic compromise which lowers the dramatic intensity of the second part of novel. Neagoe wanted to devote memory works to Romanian soul and any embedded work, his novels and short stories are not devoid of an artificial air of

de sărbătoare, care îngreunează astăzi lectura lor. Caracteristica dominantă a acestui scriitor este interesul afectiv cu care îmbrățișează un aspect al vieții: bogăția spirituală și culoarea național-tradițională a mediului rural transilvănean. Ineditul cu farmec exotic al romanelor sale ne oferă, în ultimă instanță, cheia succesului de care s-a bucurat Neagoe într-o anumită perioadă.

Căutând mai profund resorturile intime ale scrierilor lui Peter Neagoe pe motive românești, descoperim un amestec de nostalgie și amărăciune al unui deznădăcinat care a căutat să refacă un univers amenințat de uitare. Și dacă Peter Neagoe nu este astăzi decât un nume mai palid pe care istoriografia literară românească îl ignoră în cea mai mare parte, iar literatura americană nu și-l revendică, autorul *Soarelui de Paști* rămâne, totuși în epoca de căutări și frământări dintre cele două războaie mondiale, o reală prezență românească pe un meridian al lumii.

Bibliografie

- [1] Ciorănescu Alexandru, *Principii de literatură comparată*, trad. de Tudora Șandru-Mehedinți, CR, Buc., 1997.
- [2] Dima Alexandru, *Principii de literatură comparată*, EL, Buc., 1969
- [3] Sanders Andrew, *Scurtă istorie Oxford a literaturii engleze*, U, Buc., 1997
- [4] Dan Grigorescu, *Introducere în literatura comparată. Teoria*, Tiparul Universității din Buc., 1991
- [5] Daniel-Henri Pageaux, *Literatura generală și comparată*, trad. De Lidia Bodea, cuvânt introductiv de Paul Cornea, Polirom, Iași, 2000
- [6] E. Auerbach, *Mimesis. Reprezentarea realității în literatura occidentală*, trad. De Ion Negoitescu, prefață de Romul Munteanu, ELU, Buc., 1967, p. 1-305; 366-434
- [7] Emil Dumitrașcu, *Literatura universală și comparată. Studii și articole*, Universitaria, Craiova, 2002
- [8] Emil Dumitrașcu, *Literatura universală și comparată. Curs pentru uzul studenților*,

celebration, which hampers their reading today. Dominating feature of Neagoe is his emotional interest that he presents different aspects of life, the spiritual richness and the colour of a Transylvanian rustic village. This exotic charm of his novels gives him the real success. But if in now days Peter Neagoe is only a pale name that the literary Romanian historiography almost ignore him and the American literature doesn't claim, the writer of "Easter Sun" still remains a laudable Romanian presence on an important world meridian

Searching deeply the intimate resorts of Peter Neagoe's creations on romanian reasons we discover a mixture of sadness of a man who tried to creat a new universe punished by forgiveness. Also if Peter Neagoe is only a simple name in nowadays for our romanian istoriography literataure , or maybe even romanian literatura ignore him or also English literature doesn't accept him, the author of *Easter Sun* remain in time an original presence on world meridian.

Bibliography

- [1] Ciorănescu Alexandru, *Principles of comparative literature*, trad. de Tudora Șandru-Mehedinți, CR, Buc., 1997.
- [2] Dima Alexandru, *Principles of comparative literature* , EL, Buc., 1969
- [3] Sanders Andrew, *A short Oxford history of English literature*, U, Buc., 1997
- [4] Dan Grigorescu, *Introduction in comparative literature*, Tiparul Universității din Buc., 1991
- [5] Daniel-Henri Pageaux, *General and comparative literature*, trad. De Lidia Bodea, cuvânt introductiv de Paul Cornea, Polirom, Iași, 2000
- [6] E. Auerbach, *Reality representation in Occidentaly literature*, trad. De Ion Negoitescu, prefață de Romul Munteanu, ELU, Buc., 1967, p. 1-305; 366-434
- [7] Emil Dumitrașcu, *Universal and comparative literature Study and articles*,

- Universitatea din Craiova, 1985, vol. I și II
- [9] Francis Claudon – Karen Haddad-Wotling, *Compendiu de literatură comparată*, trad. De Ioan Lascu, CR, Buc., 1997
- [10] George Călinescu, *Scriitori străini*, ELU, Buc., 1967, p. 27-248
- [11] I. C. Chițimia, *Studii de literatură universală și comparată*, Ed. Academiei, București, 1970, vol. I și II
- [12] Ovidiu Drîmba, *Istoria literaturii universale*, I, II, 1997
- [13] Paul van Tieghem, *Literatura comparată*, trad. de Al. Dima, ELU, Buc., 1966
- [14] Tudor Vianu, *Formarea ideii de literatură universală în prima perioadă (Goethe și literatura universală)*, în *Studii de literatură universală și comparată*, ed. II-a, EA, Buc., 1963, p. 397-398; sau în *Opere*, 10, ediție de Gelu Ionescu și George Gană, Minerva, Buc., 1982, p. 22-24
- [15] Tudor Vianu, *Literatura universală și literatura națională*, în *Opere*, 10, ediție citată, p. 7-21
- [16] Aurel Călinescu, *Peter Neagoe. Scurtă prezentare compatrioților săi*, Rampa, 7 aprilie 1937
- Universitaria, Craiova, 2002
- [8] Emil Dumitrașcu, *Universal and comparative literature. Study for students*, Universitatea din Craiova, 1985, vol. I și II
- [9] Francis Claudon – Karen Haddad-Wotling, *Dictionary of comparative literature*, trad. De Ioan Lascu, CR, Buc., 1997
- [10] George Călinescu, *Foreigners writers*, ELU, Buc., 1967, p. 27-248
- [11] I. C. Chițimia, *Studies of universal and comparative literature*, Ed. Academiei, București, 1970, vol. I și II
- [12] Ovidiu Drîmba, *The history of universal literature*, I, II, 1997
- [13] Paul van Tieghem, *Comparative literature*, trad. de Al. Dima, ELU, Buc., 1966
- [14] Tudor Vianu, *Studies of universal and comparative literature*, ed. II-a, EA, Buc., 1963, p. 397-398; sau în *Opere*, 10, ediție de Gelu Ionescu și George Gană, Minerva, Buc., 1982, p. 22-24
- [15] Tudor Vianu, *Universal and national literature*, 10, ediție citată, p. 7-21
- [16] Aurel Călinescu, *Peter Neagoe. A short presentation to his companions*, Rampa, 7 aprilie 1937

¹ (G. Călinescu, „Istoria literaturii române”, București, 1941, p. 886).

² (Interviul luat de V. Carianopol, în „România literară”, II, nr. 24, 11 iunie 1970, p. 23).

³ (Editura Biroului Universal, București, 1905, p. 118).

⁴ (P. Neagoe, „Tempête”, Paris, Albin Michel, 1930, p. 319, trad. V. Leona).

⁵ (P. Neagoe, „Storm”, Paris, New Review Publications, 1932, p. 179).

⁶ (P. Neagoe, „Winning a Wife”, New York, Coward Mc Cann Inc. Publ., 1934, p. 292).

⁷ (P. Neagoe, „Easter Sun”, New York, Coward Mc Cann Inc. Publ., 1936, p. 373).

⁸ (P. Neagoe, „There Is My Heart”, New York, Coward Mc Cann Inc. Publ., 1936, p. 373).

⁹ („Vifor”, București, Adevărul, 1938, p. 275, trad. Profira și Teodora Sadoveanu; „Drumuri cu popas”, București, Cultura românească, 1938, p. 563, trad. Jul. Giurgea; „Soare de Paști”, București, Cultura românească, 1940, p. 320, trad. I. Jianu).

¹⁰ (P. L., „Soare de Paști”, în „Revista Fundațiilor”, VII, nr. 8/1940, p. 478).

¹¹ (P. Neagoe, „Drumuri cu popas”, București, 1938, p. IX).

¹² (I. Chinezu, «P. Neagoe, „Ileana la possédée” », în „Pagini de critică”, București, E.L.U., 1969, p. 193, care reia articolul apărut în „Gând românesc”, nr. 9-10, 1934).

¹³ (M. B., „Drumuri cu popas”, în „Viața românească”, nr. 6/1938, p. 156-158).

¹⁴ („No Time for Tears”, „Americans Abroad”, „A Time to Keep”).

¹⁵ (P. Neagoe, „The Saint of Montparnasse”, Philadelphia and New York, Chilton Books, 1965, p. 288).

¹⁶ („Sfântul din Montparnasse”, cronică de Al. Cerna-Rădulescu, în „România literară”, II, nr. 24, 11 iunie 1970, p. 23).

¹⁷ (P. Neagoe, „The Saint of Montparnasse”, p. 123 și 142).

¹⁸ (Interviul luat de V. Carianopol, în „România literară”, II, nr. 24, 11 iunie 1970, p. 23).

¹⁹ (P. Neagoe, „Soare de Paști”, București, 1938, p. 122-123).